

DŮVODOVÁ ZPRÁVA

k zákonu č. 139/2006 Sb., o koncesních smlouvách a koncesním řízení

Obecná část

Zhodnocení platného právního stavu

Současný český právní řád neobsahuje komplexní úpravu koncesních smluv, které jsou uzavírány v rámci spolupráce subjektů z veřejného a soukromého sektoru, tzv. public private partnership (PPP).¹⁾

Předmětná problematika je nyní určitým způsobem upravena pouze:

- specificky pro oblast výstavby dálnic v zákoně č. 13/1997 Sb., o pozemních komunikacích. Tato úprava zde byla zařazena účelově v souvislosti s přípravou projektu dálnice D47;
- dále prostřednictvím novely zákona č. 40/2004 Sb., o veřejných zakázkách, jsou upraveny určité aspekty koncesní problematiky s ohledem na požadavky komunitárního práva (viz níže).

Současně s danou problematikou úzce souvisí i zákon č. 219/2000 Sb., o majetku České republiky a jejím vystupování v právních vztazích, který výrazně omezuje nakládání státním majetkem.

Tento roztržštěný stav vytváří právní nejistotu, zda a za jakých podmínek je koncesní smlouvy možné realizovat v českém právním prostředí.

To potvrzuje mimo jiné i studie EBRD, která v roce 2004 hodnotila právní rámec koncesí v 27 zemích střední a východní Evropy. Většina těchto zemí má právní normy upravující koncesní smlouvy; mezi ně patří i takové státy jako je Litva, Rumunsko a další. Česká republika byla kritizována především pro chybějící obecnou právní úpravu (viz - <http://www.ebrd.com/country/sector/law/concess/assess/report.pdf>).

Odůvodnění hlavních principů navrhované právní úpravy

Mezi hlavní principy navrhované právní úpravy patří:

- ucelená právní úprava koncesních smluv
- transparentnost
- zajištění efektivního a dlouhodobě udržitelného poskytování služeb a infrastruktury.

Důvodem navrhované úpravy je posílit právní jistotu, vytvořit jasný právní rámec pro koncesní smlouvy, který bude pro veřejné i soukromé subjekty představovat jasná pravidla aplikovaná na tyto smlouvy a současně nastavit funkční proceduru pro výběr koncesionáře a regulační mechanismy.

Současně jde o implementaci úpravy tzv. nadlimitních koncesních smluv na stavební práce, jak to požaduje Směrnice 2004/18/ES.

Vysvětlení nezbytnosti navrhované právní úpravy v jejím celku

Z výše uvedeného plyne, že stávající právní stav vytváří poměrně vysokou míru právní nejistoty ve vztahu ke koncesním smlouvám. Je tedy zřejmé, že bez speciální úpravy nemůže dojít k většímu rozvoji koncesních smluv a existuje reálné nebezpečí, že se budou realizovat „quasi“ koncesní smlouvy, které však s sebou ponесou vyšší míru právních a regulačních rizik, pokud nebude existovat speciální právní úprava.

¹⁾ Termín public private partnership je obecným označením pro vztahy „spolupráce“ mezi veřejnou správou a soukromým sektorem. V různých státech bývá chápán různě - od privatizace státem vlastněných podniků, přes veřejné zakázky a koncesní smlouvy až po „soukromoprávní“ nakládání s majetkem veřejných korporací. V rámci tohoto dokumentu bude termín PPP chápán jako ekvivalent koncesí, resp. koncesních smluv.

Koncesní smlouvy jsou jednou z možností jak zajistit realizaci úkolů veřejné správy a poskytování služeb veřejnosti. Zkušenosti ze zahraničí ukazují, že jde často o způsob, který je pro veřejný sektor vhodnější, než jiné možnosti. Vzhledem ke své komplexnosti, dlouhodobosti, rozsahu a významu je třeba zajistit pro účastníky a uživatele předmětné služby vyhovující právní rámec, vyšší stupeň právní jistoty a přiměřenou míru regulace. Z těchto důvodů řada států, včetně členských zemí EU (Irsko, Francie, Itálie, Španělsko), přijala speciální zákony upravující tuto oblast.

Koncesní smlouvy mají dlouhodobý charakter (zpravidla 15-25 let), a vyznačují se přenosem určité míry rizika spojeného s poskytováním dané služby či využíváním předmětného díla na koncesionáře; toto riziko spočívá především v braní užitků koncesionáře z poskytování takovéto služby nebo provozování takového díla, jakožto formy a způsobu protiplnění. To je výrazným způsobem odlišuje od veřejných zakázek.

K typickým institutům právní úpravy koncesních projektů patří:

- koncesní smlouva s jejími specifiky,
- příprava schvalování tzv. významných koncesních smluv,
- studie proveditelnosti,
- vymezení postavení subjektů veřejného sektoru při přípravě a realizaci koncesních smluv,
- koncesní řízení jako specifický proces pro výběr koncesionáře (speciální kontraktace),
- projektová společnost,
- fiskální kontrola ministerstva financí,
- rejstřík koncesních smluv.

Všechna tato specifika jednoznačně odůvodňují samostatnou právní úpravu, odlišnou od veřejných zakázek. Z uvedeného je také zřejmé, že začlenění předmětné úpravy do zákon o veřejných zakázkách (dále jen „ZVZ“) by bylo koncepčně nevhodné.

Přesto všechno nelze přehlédnout, že navrhovaný zákon má úzkou vazbu na připravovaný ZVZ. Zejména v procesní části využívá odkazy na ZVZ. Jde o záměr. Předkladatelé tohoto zákona nepovažují za účelné vytvářet zcela samostatné procesní ustanovení pro oblast koncesních smluv, když je možné využít úpravu, která se upravuje v ZVZ a do určité míry navazuje na existující úpravu veřejných zakázek a je tedy „uživatelským“ známá. Problém je totiž v tom, že koncesní smlouva je sice veřejnou zakázkou v širším slova smyslu, avšak protiplnění zadavatele spočívá zcela v něčem jiném. Z toho plyne i potřeba zvláštního řízení, které pouze využívá některých institutů ZVZ - žádné řízení v ZVZ není vhodné pro výběr koncesionáře, a to především z důvodu širokého okruhu právních vztahů, na které koncesní smlouva dopadá, a z toho plynoucí i specifikum kontraktace, které tuto skutečnost musí nějakým způsobem reflektovat.

Vztah navrhovaného zákona k zákonu č. 500/2004 Sb., správní řád, je pak jasně vymezen tím, že navrhovaný zákon upravuje mimo jiné pravidla uzavírání soukromoprávních smluv. Je tedy zřejmé, že se ani na postupy podle navrhovaného zákona správní řád nepoužije (obdobně, jako se nepoužije na zadávací řízení podle ZVZ). Jedinou oblastí, kde se správní řád použije subsidiárně, je oblast dohledu podle části páté a rozpočtového dozoru Ministerstva financí.

Předkládaný zákon se neomezuje pouze na povinnou regulaci tzv. nadlimitních koncesních smluv na stavební práce, které upravuje platné právo ES, ale představuje úpravu mnohem širší, jak je tomu v jiných zahraničních úpravách, či doporučeních mezinárodních institucí (jako jsou např. UNICTRAL model law – viz <http://www.unictr.org/>) a jak i předvídá EU v tzv. Zelené knize o PPP, vydané Komisí ES dne 30. dubna 2004, COM (2004) 327.

Zhodnocení souladu navrhované právní úpravy s ústavním pořádkem České republiky

Navrhovaný zákon je v souladu s Ústavou a ústavními zákony ČR.

Zhodnocení souladu navrhované právní úpravy mezinárodními smlouvami, jimiž je ČR vázána

Mezinárodní smlouvy, jimiž je ČR vázána, danou problematiku přímo neupravují. Dané problematiky dotýkají dvoustranné dohody o podpoře a ochraně investic, kterých má Česká republika v současné době uzavřených 75. Navržený zákon není v rozporu s žádnou z těchto dohod. Při jeho aplikaci je však nutné brát v úvahu mezinárodně právní závazky ČR obsažené v těchto dohodách včetně možnosti řešení sporů mezi zahraničním investorem a hostitelským smluvním státem, kdy úroveň těchto závazků může být vyšší než je úprava obsažená v navrhovaném zákoně.

Zhodnocení slučitelnosti s akty práva ES/EU

Navrhovaná právní úprava je plně v souladu s právem ES.

Danou oblast upravují tyto akty práva ES/EU:

- směrnice Evropského parlamentu a Rady 2004/18/ES ze dne 31. března 2004 o koordinaci postupů při zadávání veřejných zakázek na stavební práce, dodávky a služby,
- směrnice Komise 2001/78/ES ze dne 13. září 2001, kterou se mění příloha IV směrnice Rady 96/36/EHS, přílohy IV, V a VI směrnice Rady 93/37/EHS, přílohy III a IV směrnice Rady 92/50/EHS ve znění směrnice 97/52/ES, a přílohy XII až XV, XVII a XVIII směrnice Rady 93/38/EHS ve znění směrnice 98/4/ES,
- směrnice 89/665/EHS ze dne 21. prosince 1989 o koordinaci právních a správních předpisů týkajících se přezkumných řízení při zadávání veřejných zakázek na dodávky a veřejných zakázek na stavební práce,
- nařízení Komise č. 1874/2004 ze dne 28. října 2004, kterým se mění směrnice Evropského parlamentu a Rady 2004/17/ES a 2004/18/ES ohledně prahových hodnot používaných při postupech zadávání veřejných zakázek.

V širších souvislostech se dané problematiky dotýkají tyto směrnice:

- směrnice 89/665/EHS ze dne 21. prosince 1989 o koordinaci právních a správních předpisů týkajících se přezkumných řízení při zadávání veřejných zakázek na dodávky a veřejných zakázek na stavební práce
- nařízení Komise č. 1874/2004 ze dne 28. října 2004, kterým se mění směrnice Evropského parlamentu a Rady 2004/17/ES a 2004/18/ES ohledně prahových hodnot používaných při postupech zadávání veřejných zakázek

Určující právní normou práva ES ve vztahu k navrhované úpravě je směrnice Evropského parlamentu a Rady 2004/18/ES, která ukládá členským státům, aby do 31. ledna 2006 implementovaly do svých právních řádů právní úpravu tzv. nadlimitních koncesních smluv na stavební práce. Jak bylo uvedeno výše, navržený text upravuje tuto problematiku v širším rozsahu a jde výrazně nad rámec této směrnice.

Při přípravě navrhovaného zákona byla vzata v úvahu i rozhodnutí Soudního dvora Evropských společenství, která se vztahují k upravované oblasti.

Samotná problematika PPP projektů je v rámci komunitárního práva zatím bez právní úpravy. Existuje jenom tzv. Zelená kniha o partnerství veřejného a soukromého sektoru a právu Společenství o veřejných zakázkách a koncesích - COM (2004) 327 ze dne 30. dubna 2004. Zákon respektuje i některé principy a doporučení obsažené v tomto dokumentu.

Předpokládaný hospodářský a finanční dosah navrhované právní úpravy na rozpočty a podnikatele, sociální dopady a dopady na životní prostředí

Předpokládá se, že navrhovaná právní úprava povede k úspoře veřejných prostředků zejména v souvislosti s tím, že jejím prostřednictvím bude docházet k zajištění úkolů subjektů veřejného sektoru soukromým subjektem, který na jejich řádném fungování bude ekonomicky zainteresován. Proto od něj je možné očekávat, že bude služby zajišťovat pro subjekty veřejného sektoru, resp. pro uživatele těchto služeb, efektivněji a zpravidla tedy i levněji, než by dané služby zajišťoval tento subjekt sám.

Z hlediska Ministerstva pro místní rozvoj se v souvislosti s navrhovaným zákonem nepředpokládá potřeba navýšení počtu pracovníků ani finančních prostředků.

Jasně nastavené procesy schvalování povedou ke zvýšení transparentnosti při nakládání s veřejnými prostředky, a tím i k boji proti korupci. Z těchto důvodů lze zákon považovat za jednoznačně pozitivní příspěvek ke kultivaci podnikatelského prostředí v České republice. Vzhledem k charakteru připravované právní úpravy se neočekávají žádné negativní dopady na podnikatelské subjekty v České republice. Přijetí tohoto zákona by mělo výrazně podpořit příliv zahraničních investic do České republiky a tím i růst HDP.

Přijetí zákona nebude mít přímé sociální dopady, ani přímé dopady na životní prostředí.

Hlavním důvodem pro navrhovaný zákon je snaha zefektivnit nejenom poskytování služeb zajišťovaných orgány veřejné správy. Jedním ze způsobů zefektivnění těchto služeb je jejich smluvní zajištění prostřednictvím soukromých subjektů. Tento model nemusí však být vhodný ve všech případech. Zadavatelé jsou proto povinni dbát na to, aby volba způsobu zajištění předmětné služby pro ně byla výhodná, pokud nebude, mohou podle okolností nastoupit ke slovu trestněprávní předpisy. Stejným tématem, které úzce souvisí s koncesními smlouvami je otázka zatížení veřejných rozpočtů.

Koncesní smlouvy budou zpravidla uzavírány na delší časové období. Koncesní smlouvy často vyžadují platby od zadavatele, tj. z veřejných rozpočtů a mohou vyžadovat i podmíněné platby, podle druhu koncesní smlouvy. Uzavření koncesní smlouvy tak může znamenat zatížení nejen stávajícího ročního rozpočtu, ale i každého dalšího rozpočtu po dobu trvání smlouvy.

Z tohoto důvodu bude nezbytné formulovat a implementovat pravidla vytváření rozpočtů i s výhledem do budoucna, aby se realizace koncesních projektů stala „trvale udržitelná“. Za tím účelem bude nutné změnit rozpočtová pravidla. Předmětné změny jsou obsaženy v návrhu změnového zákona.

Zadavatel se může stát poskytovatelem veřejné podpory prostřednictvím koncesní smlouvy. Každou koncesní smlouvu bude proto třeba zhodnotit i z hlediska souladu s pravidly veřejné podpory. Pokud však bude koncesionář vybírán transparentním postupem (a tím je právě koncesní řízení), je riziko rozporu s veřejnými podporami minimalizováno. Není proto nutné zakotvovat speciální ustanovení o hodnocení aspektu veřejné podpory do zákona.

Zvláštní část

K § 1

Ustanovení vymezuje základní okruh vztahů, jejichž úprava je v zákoně obsažena. Jde především o postup při uzavírání koncesních smluv, tj. smluv, jejichž smluvní stranou je veřejný zadavatel, včetně vymezení koncesní smlouvy. Imanentně z toho plyne příprava koncesní smlouvy (zejména koncesní projekt), dozor nad dodržováním tohoto zákona, jakož i další problematika s tím související. Zákon rovněž vymezuje vztah k zákonu č. 13/1997 Sb., o pozemních komunikacích, ve znění pozdějších předpisů, který je ve vztahu ke koncesnímu zákonu (zákon obecný) zákonem speciálním. Pomocí historického a speciálního výkladu lze uzavřít, že koncesionářská smlouva je v některých částech speciálním institutem koncesní smlouvy, včetně některých podmínek, řízení se však bude ubírat koncesním zákonem, schvalování, není-li stanoveno jinak taktéž, včetně příslušných ustanovení o dozoru.

Současně deklaruje, že zákon provádí i Směrnici Evropského parlamentu a Rady č. 2004/18/EC o koordinaci postupů pro udělování veřejných zakázek na stavby, dodávky a služby, a to hlavu třetí, která upravuje tzv. nadlimitní koncese na stavební práce.

K § 2

Toto ustanovení vymezuje jeden ze základních pojmů tohoto zákona, a to veřejného zadavatele (dále jen „zadavatel“).

K odstavci 1: Zákon vymezuje termín zadavatel, který odpovídá obsahově termínu veřejný zadavatel podle ZVZ. Vymezení zadavatele je provedeno enumerativně. Za předpokladu, že jakýkoli subjekt spadne do tohoto okruhu, a bude-li uzavírat smlouvu dle svého obsahu koncesní, postupuje při uzavírání koncesní smlouvy podle tohoto zákona. Na dotované a sektorové zadavatele, jak je zná ZVZ, se tento zákon neuplatní.

Pokud pod termín zadavatele budou spadat zdravotní pojišťovny, pak se zákon nevztahuje na uzavírání smluv o poskytování a úhradě zdravotní péče podle § 46 a násl. zákona č. 48/1997 Sb. Smlouva mezi zdravotnickým zařízením a zdravotní pojišťovnou o úhradě zdravotní péče podle zák. č. 48/1997 Sb. není koncesní smlouvou, protože pojišťovna ve skutečnosti nezajišťuje zdravotní péči jako takovou, ale pouze její proplacení – tj. nesplňuje znaky koncesních smluv.

V zákoně nebyl záměrně použit samotný termín „koncese“, zejména z toho důvodu, že český právní řád již tento termín užívá, a to v živnostenském zákoně (konkrétně v ustanovení § 5 odst. 1). i když původní význam slova koncese byl právě v udělení práva brát užitky z určité státní vyhrazené činnosti, nyní byl tento termín limitován pouze na živnostenské oprávnění, na něž není právní nárok. Lze však předpokládat, že v praxi se termíny „koncesní smlouva“ a „koncese“ budou používat jako synonyma a termínu „koncese“ se tak dostane jejího původního významu. Dalším důvodem pro nepoužití tohoto termínu v zákonné úpravě bylo to, aby se nenavozoval dojem, že vedle soukromoprávní koncesní smlouvy bude vystavována listina-koncese, jako veřejnoprávní akt – udělení oprávnění. Tak tomu totiž není, oprávnění realizovat vyplývá pro koncesionáře přímo z koncesní smlouvy uzavřené se zadavatelem.

V odstavci 2 se pamatuje na situaci, kdy by mohla být koncesní smlouva připravována více zadavateli, popř. zadavatelem a jinou osobou. Tento odstavec se vztahuje na případy, kdy nedochází k vytvoření nového subjektu s právní subjektivitou. Záměrně byla zvolena obecná formulace, neboť předkladatel je limitován podmínkami spojování uvedenými v jiných právních předpisech. Zákon stanoví povinnost uzavřít smlouvu, která upraví jejich vzájemné vztahy při postupu, především v koncesním řízení. Zpravidla se bude jednat o smlouvu o sdružení podle občanského zákoníku, nebo podle § 48 zákona č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), nevylučují se však ani nepojmenované smlouvy. Důležitým ustanovením takové smlouvy bude zejména, kdo bude vystupovat za členy sdružení navenek, aby měl soukromý subjekt jasně vymezeného partnera pro jednání.

Odstavec 3 pamatuje na situace, kdy dojde k vytvoření zcela nového subjektu za účelem postupu v koncesním řízení.

K § 3

Okruh situací, kdy zadavatel nemusí postupovat podle tohoto zákona vychází z čl. 57 Směrnice 2004/18/ES.

Jelikož se jedná o výjimky z pravidla, měly by být interpretovány restriktivně.

K § 4

Část druhá začínající ustanovením § 4 upravuje postup při výběru koncesionáře – koncesní řízení.

K odstavci 1 a 2: Návrh koncesního projektu je samozřejmou součástí příprav koncesního řízení, neboť nejprve zadavatel musí identifikovat své potřeby, tj. vymezit, jakou službu chce poskytovat prostřednictvím třetích osob. Podle stádia koncesního řízení zajistí zadavatel vypracování koncesního projektu, kde je základním způsobem vymezena činnost, ježto je předmětem koncesní smlouvy. Vzhledem k tomu, že tato činnost bude ve většině případů odvislá od díla, je nutno popsat i toto dílo. Koncesním projektem se tak vždy rozumí popis předmětu smlouvy.

Podrobnosti obsahu návrhu koncesního projektu stanoví vyhláška Ministerstva pro místní rozvoj.

K § 5

Odstavec 1: Stanoví povinnost zadavatele vybrat koncesionáře zákonem upraveným procesem – koncesním řízením.

Odstavec 2: Dává možnost nepostupovat podle části druhé zákona, pokud předpokládaná hodnota v penězích vyjádřeného plnění z koncesní smlouvy nedosahuje výše 2.000.000 Kč.

K § 6

K odstavci 1: Dané ustanovení určuje počátek řízení. Koncesní řízení je zahájeno okamžikem uveřejnění v Informačním systému i na úrovni celé EU v Úředním věstníku Evropské unie. Technicky je zajištěno, že uveřejnění v Informačním systému a v Úředním věstníku Evropské unie proběhne v jeden den, tím se předejde rozporům, kdy počala běžet lhůta pro podání žádosti o účast v koncesním řízení. Zadavatelé mají povinnost pro uveřejnění oznámení o zahájení koncesního řízení použít příslušný formulář podle Nařízení Komise. Toto ustanovení je perlou práva EU, kdy je třeba nejdříve podat žádost o účast a následně teprve podat nabídku. Na zadavatele budou kladeny velké nároky při rozesílání podmínek podání nabídky těm, kdo se přihlásily (srovnej úpravu obchodní veřejné soutěže etc.).

K odstavci 2: Na rozdíl od právní úpravy obsažené v ZVZ může zadavatel kdykoliv zrušit koncesní řízení, za předpokladu, že si tuto možnost vyhradil v oznámení o zahájení koncesního řízení. To je odůvodněno zejména tím, že koncesní smlouvy jsou velmi komplexní a v průběhu jejich přípravy a procesu výběru koncesionáře dochází k jejich dalším změnám oproti výchozímu stavu. Zadavatelé samozřejmě zůstávají zachovány důvody ke zrušení koncesního řízení upravené v ZVZ.. Při zrušení koncesního řízení se procesně postupuje podle ZVZ.

K odstavci 3: Obdoba ZVZ při elektronické komunikaci v koncesním řízení.

K § 7

Koncesní řízení může být podle potřeby zadavatele obdobou užšího řízení podle ZVZ rozšířeného o možnost o podaných nabídkách jednat (při postupu podle odst. 5 písm. a) - pokud o nabídkách zadavatel

dále jedná, jde prakticky o období jednacího řízení s uveřejněním podle ZVZ) nebo tzv. soutěžního dialogu podle ZVZ rozšířeného o možnost o podaných nabídkách dále jednat.

Tato variabilita při výběru vhodného postupu je pro zadavatele velmi důležitá, protože zdaleka ne vždy bude vhodné využít koncesní dialog, který by měl být asi nejběžnějším postupem při uzavírání velmi složitých koncesních smluv.

Zadavatel tedy uveřejní oznámení o zahájení koncesního řízení a poté mu ve stanovené lhůtě přichází žádosti o účast v koncesním řízení. Zadavatel posoudí kvalifikaci dodavatelů, vyloučí dodavatele, kteří nesplňují jím stanovené kvalifikační předpoklady, popřípadě omezí i počet kvalifikovaných dodavatelů podle odstavce 4 a poté zbývající dodavatele vyzve buď k podání nabídek, nebo k účasti v koncesním dialogu.

K § 8

Obsahuje podrobnou úpravu náležitostí, které musí obsahovat výzva k podání nabídek v případech kdy o podaných nabídkách zadavatel nejedná i jedná.

K § 9

Stanoví odkazem na ZVZ pravidla pro jednání o nabídkách, čímž se dává zadavateli možnost dohodnout podrobnosti a vyjednat lepší podmínky.

K § 10

Vymezuje minimální náležitosti výzvy k účasti v koncesním dialogu a stanoví odkazem na ZVZ pravidla pro hledání vhodného řešení v koncesním dialogu.

K § 11

Stanoví odkazem na ZVZ pravidla pro posuzování a hodnocení nabídek. Základním kritériem pro hodnocení nabídek pro účely výběru koncesionáře nesmí být minimální cena nabídky jako v ZVZ, ale výlučně ekonomická výhodnost nabídky.

K § 12

K odstavci 1: Jde o zvláštní případ výměny koncesionáře a zákonné univerzální cesse do práv a povinností koncesionáře, včetně důsledků z toho plynoucích. Tímto nejsou vyloučena ustanovení o singulárních cessích obecných právních předpisů. Důvodem pro tento institut je několik, vždy však musí vyplývat z okolností, které zadavatel svým jednáním nezpůsobil a je-li to nezbytné dle povahy věci. Vzhledem k tomu, že jde o výjimku, je nutno ji interpretovat restriktivně. Předně, a to budou asi nejčastější případy, mohou nastat situace, kdy stávající koncesionář neplní své povinnosti a civilní vymáhání je nesmyslné, koncesionář nijak nereaguje na výzvy zadavatele, porušení jeho povinností je základní jeho činností..., neboť službu, která byla přenesena na koncesionáře, je nutno zajistit (např. vedení různých rejstříků). Zadavatel tak má ve své podstatě možnost odstoupit od smlouvy (obecná právní úprava včetně vymahatelnosti práva) nebo nahradit koncesionáře jiným (jednostranný akt koncesionáře, za který samozřejmě plně odpovídá).

K odstavci 2: Vzhledem k tomu, že na koncesní smlouvu budou zpravidla vázány jiné smlouvy, je nutné, aby se k zadavateli tyto smlouvy nějakým způsobem dostaly s ohledem na další odstavce tohoto paragrafu (což může být vyhrazeno již v koncesní smlouvě samotné). Nesplní-li původní koncesionář tuto povinnost, odpovídá za škodu podle obecných právních předpisů.

K odstavci 3: Stanoví se procesní postup při nahrazení původního koncesionáře, včetně časového okamžiku (bude zpravidla s odstupem). Podmínkou je vždy souhlas nově nastupujícího koncesionáře. Lze si

představit, že nový koncesionář bude chtít změnit některé podmínky koncesní smlouvy, pak není vyloučeno vázat tento vstup na uzavření smlouvy o smlouvě budoucí týkající se provedení změn v koncesní smlouvě, ovšemže tato změna podléhá příslušným ustanovením tohoto zákona. Způsob výběru nového koncesionáře, rozhodne-li se zadavatel oslovit více dodavatelů, se řídí ustanovením § 13, s výjimkou podávání námitek do tohoto rozhodnutí zadavatele, vzhledem k tomuto pak není podmínkou zahájení řízení o uložení nápravného opatření předchozí podání námitek.

K odstavci 4, 5 a 6: Dnem vstupu do koncesní smlouvy vstupuje vybraný dodavatel do koncesní smlouvy a do smluv vázaných, neboť tyto jsou zpravidla vázány na věc, činnost (in rem), tj. předmět koncesní smlouvy, nikoli na osobu původního koncesionáře. Je však nutno vstup do smlouvy oznámit smluvním stranám, jinak odpovídá vybraný dodavatel za škodu tímto způsobenou. Smluvní stany vázaných smluv, pokud s tímto nesouhlasí, mají právo odstoupit od smlouvy.

K odstavci 7: Je řešeno vypořádání původního a nastoupivšího koncesionáře. Předkladatel vychází z toho, že náhrada škody bude spočívat především v reálně provedených investicích, nikoli v ušlém zisku, neboť škoda, kterou způsobil poškozený svým jednáním a chováním, se podle obecných ustanovení o náhradě škody nenahrazuje.

K § 13

Zadavatel rozhoduje o tom, se kterým dodavatelem uzavře koncesní smlouvu na základě výsledku hodnocení nabídek podle jejich ekonomické výhodnosti, které provede hodnotící komise.

Zadavatel je povinen doručit oznámení o výběru koncesionáře v zákonné lhůtě ve shodném rozsahu všem dodavatelům, kteří nebyli vyloučeni z účasti v koncesním řízení (tedy i vybranému dodavateli). Náležitosti oznámení stanovuje zákon.

Zadavatel nesmí uzavřít smlouvu před tím, než uplyne lhůta pro podání námitek odkazem na ZVZ.

K § 14

Pro praktickou realizovatelnost koncesních smluv je nezbytné umožnit, aby koncesionářem byla speciální, typicky za tímto účelem založená právnická osoba (tzv. „special purpose vehicle, SPV). V teorii PPP je tato právnická osoba nazývána projektovou společností. Takový postup je důležitý k omezení rizika konkurzu koncesionáře, spojeného s případnými jinými aktivitami „výherce“ koncesního řízení a je běžný v projektovém financování obecně. Navíc projektová společnost v sobě „inkorporuje“ zájmy zúčastněných stran, které mohou být často protichůdné. Projektová společnost se tak často osvědčila jako jakási záštita pro zájmy samotného projektu a jeho fungování.

Pro účely koncesního řízení je však potřeba, aby jeho účastníkem byla osoba, která splňuje požadované kvalifikační předpoklady, má potřebné know-how a zkušenosti. Projektová společnost jako taková by proto ve většině případů nebyla vhodným dodavatelem.

Zákon tuto možnost proto výslovně připouští a reguluje.

Aby nebylo tohoto ustanovení zneužíváno k převodu koncesních smluv na subjekty, které nevítežily v koncesním řízení, jsou stanoveny charakteristiky, které musí projektová společnost splňovat v době uzavírání koncesní smlouvy. Je pak na zadavateli, aby si určité vlastnosti, které bude muset projektová společnost splňovat po dobu trvání smlouvy, vymínil v koncesní smlouvě samotné – např. to, že podíly v projektové společnosti mohou být převáděny pouze se souhlasem zadavatele, jinak má právo koncesní smlouvu ukončit.

To, aby byla koncesní smlouva realizována projektovou právnickou osobou může být (a zpravidla bývá) i v zájmu zadavatele, který nebude chtít, aby daný projekt zkrachoval na základě rizik, která by mohla vzniknout z aktivit vybraného dodavatele, které přímo s koncesní smlouvou nesouvisí. Proto si to může zadavatel výslovně vymínit.

K § 15

K odstavci 1: Předmětné ustanovení transponuje do českého právního řádu článek 60 směrnice 2004/18, jde však pouze o smlouvy, jejichž předmětem je i vytvoření určitého stavebního díla, na ostatní smlouvy se uvedené ustanovení nepoužije.

K písm. a): Zadavatel může po dodavateli (resp. po dodavatelích) požadovat, aby (coby koncesionář) zadal jako subdodávku třetím osobám třicetiprocentní, případně větší část z celkového objemu plnění, které spadá do předmětu koncesní smlouvy. Uvedené zákonné ustanovení má za cíl zejména podpořit míru účasti malých a středních podniků v rámci realizace nadlimitních koncesních smluv.

K písm. b): Dále má zadavatel možnost vyžadovat od dodavatele uvedení přesného procentuálního podílu z celkové předpokládané hodnoty plnění z koncesní smlouvy, které má tento dodavatel v úmyslu zadat (coby koncesionář) třetím osobám, což uvede v oznámení o zahájení koncesního řízení (odst. 2).

K § 16

K odstavci 1: Za předpokladu, že jako koncesionář byl v koncesním řízení vybrán subjekt, který nenaplní znaky veřejného zadavatele podle ZVZ (ačkoli je sice tento okruh stejný, podle koncesního zákona nelze realizovat dodávky na stavební práce, odkaz na zadavatele podle koncesního zákona by byl tedy zavádějící), je tento subjekt povinen dodržet při uzavírání předmětných smluv s třetími osobami, které jsou podle ZVZ nadlimitní veřejnou zakázkou na stavební práce, pravidla uvedená v odstavci 1 a 2. Ustanovení hlavy páté jsou transpozicí článků 63 až 65 směrnice 2004/18/ES do českého právního řádu. Pro oznámení o zahájení zadávacího řízení použije zadavatel formulář upravený Nařízením Komise (viz komentář k § 6).

K odstavci 2: Subjekty, které vytvořily skupinu (sdružily se) za účelem uzavření koncesní smlouvy a subjekty jimi ovládané nebo je ovládající za třetí osoby považovány nejsou. V důsledku toho se povinnosti koncesionáře uvedené v odstavci 1 při uzavírání příslušných smluv s těmito osobami (které nejsou považovány za třetí osoby) neuplatní. Věta druhá stanoví povinnost dodavatele doložit seznam členů předmětného sdružení a osob jimi ovládaných, resp. je ovládající spolu s žádostí o účast v koncesním řízení, resp. povinnost aktualizace uvedeného seznamu v případě, že dojde mezi těmito osobami ke změnám.

K odstavci 3: Jde o výjimku z pravidla.

K § 17

Část třetí sestávající z ustanovení § 17 až § 20 obsahuje základní úpravu koncesní smlouvy.

Odstavec 1: Stěžejním termínem zákona je termín „koncesní smlouva“. Základní charakteristikou koncesní smlouvy je to, že protiplnění poskytované zadavatelem není formou relutární (jako je tomu u veřejných zakázek), ale formou udělení práva předmět koncesní smlouvy užívat nebo brát z něj užitky. Dle interpretace příslušných ustanovení směrnic je třeba vycházet z toho, že veřejnou zakázkou, stejně tak i koncesní smlouvou jakožto veřejnou zakázkou v širším slova smyslu, je třeba rozumět jakoukoli soukromoprávní smlouvu, jejíž jednou stranou je zadavatel. Směrnice rozděluje smlouvy dle plnění, tj. na dodávky, stavební práce a služby, je tak klasickým případem nesmyslné úpravy některých právních institutů v právu ES, čímž způsobuje nekonceptčnost, nepřehlednost a zbytečnou složitost národních právních řádů členských zemí, které tuto úpravu musí transponovat. Civilní právo posuzuje smlouvy dle charakteru práv jednotlivých smluvních stran, nikoli nesmyslně podle plnění, jak to požaduje směrnice 2004/18/ES.

Koncesní smlouvu je tak nutno interpretovat tak, že pod její formální znaky musí spadat všechny civilní smlouvy, a to i nepojmenované, jejichž jednou smluvní stranou je zadavatel, a spočívá-li plnění zadavatele v tom, že umožní koncesionáři brát užitky vyplývající z poskytovaných služeb, které zpravidla

odvisí od díla (ač tomu tak nemusí být vždy)². V tom, že koncesionář má právo brát užitky z poskytování služeb (např. vedení rejstříků) nebo z využívání díla (např. staveb infrastruktury), je samozřejmě zahrnuto implicitně i nesení rizika, tj. toho, jak se koncesionáři podaří toto právo realizovat. Tyto znaky odlišují koncesní smlouvu od smluv uzavíraných podle ZVZ. Z toho plyne, že termín koncesní smlouvy v podstatě také určuje, kdy zadavatel bude postupovat podle tohoto zákona a kdy podle ZVZ, popř. jiného předpisu (např. privatizační zákon).

Koncesní smlouvu je tak charakterizována subjektem, jakýmkoli civilním ujednáním a charakterem protiplnění.

Odstavec 2: Zde je stanoveno, že podstatnou část rizik spojených s pobíráním užitků plynoucích z poskytování služeb, popřípadě spojené s využíváním díla nese koncesionář, což je základní charakteristika koncesních smluv. Přenos tohoto rizika na koncesionáře je nezbytný, má-li jít o koncesní smlouvu, tento základní znak koncesní smlouvy vyplývá z Interpretálního sdělení Komise o koncesích podle práva Společenství. Rozdělení všech ostatních rizik je na smluvní volnosti, tj. smluvní strany si sjednají jejich úpravu přímo ve smlouvě. Jedná se zejména o riziko stavební (tj. riziko, které má díky vlastnostem stavby, konstrukce, či projekčních prací, negativní vliv na realizaci projektu a v některých případech i na fungování dodávané služby), podpůrně se jinak uplatní obchodní zákoník - smlouva o dílo, riziko poptávky (riziko vyplývající z nedostatečné poptávky po dodávané službě či produktu. Může vzniknout při náhlé změně poptávky, nebo špatném odhadu budoucí poptávky. Jeho výsledkem může být finanční ztráta, případně ukončení projektu) a riziko dostupnosti (riziko, že soukromý sektor nedostojí některým závazkům stanoveným smluvně, což může mít vliv na zhoršenou dostupnost služby, či výstupy projektu), podpůrně se jinak uplatní obchodní zákoník - odpovědnost za vady, náhrada škody, ujednají-li si smluvní strany, pak v některých případech i právo quasi zadržovací (zadržování jednotlivých splátek např. při tzv. stínovém mýtném etc.). .

Jasně smluvní rozdělení uvedených rizik mezi koncesionáře a zadavatele je stěžejním kritériem pro posouzení vlivu závazků vyplývajících z koncesní smlouvy na výši deficitu a dluhu veřejného sektoru dle rozhodnutí Eurostatu č. STAT/04/18 z 11. února 2004, vždy však nutno vycházet z konkrétních ujednání ve smlouvě.

Odstavec 3: Další náležitostí koncesní smlouvy musí být vymezení právních vztahů obou smluvních stran k majetku určenému k realizaci koncesní smlouvy (např. případné převody vlastnického práva, případné právo nájemní etc.), tj. i úprava jeho vypořádání po ukončení koncesní smlouvy.

Odstavec 4: Kogentně se stanoví povinnost uzavírat koncesní smlouvy na dobu určitou.

Odstavec 5 pak stanoví kogentní písemnou formu a, vzhledem k rozsahu a významu koncesních smluv, povinnost, aby projevy vůle smluvních stran byly na téže listině.

Odstavec 6: Koncesní smlouva se dále řídí obchodním zákoníkem. Z toho jednak plyne, že jde o smlouvu soukromoprávní, jednak také to, že jde-li o smlouvu o dílo (s výjimkou plnění zadavatele), použijí se též příslušná ustanovení smlouvy o dílo. Strany si nepochybně mohou dohodnout, že se koncesní smlouva bude řídit i jiným než českým právem (výhrada veřejného pořádku se bude vztahovat na procesní ustanovení a ustanovení o dohledu tohoto zákona, nikoli v hmotněprávním uspořádání práv a povinností stran koncesní smlouvy).

K § 18

K odstavci 1: V tomto ustanovení je obsaženo hlavní „zmocňovací“ ustanovení navrhovaného zákona. Vyjadřuje koncept, že každý zadavatel může realizovat své koncesní smlouvy, pokud to nevyklučují tzv. „sektorové“ zákony upravující předmětnou oblast. Vzhledem ke speciální úpravě v některých sektorových zákonech není podle předkladatele možné obecným zmocněním v předkládaném zákoně nepřímou novelizovat předmětné sektorové zákony. Nepřímé novely jsou nepřijatelné. Takovým obecným „opravňovacím“ ustanovením by naopak vznikla právní nejistota ohledně rozsahu zmocnění, neboť by nezbytně v

² Interpretací sdělení komise vychází z názoru, že je třeba vždy rozlišovat, co je hlavním předmětem koncesní smlouvy, zda stavba nebo služba. Dle tohoto interpretačního sdělení tak lze dovodit, že i v případě stavby dálnice bude hlavním předmětem smlouvy umožnění užívat provedené dílo třetími osobami, nikoli jen provedení díla.

jednotlivých případech vznikal rozpor se zásadami „*lex posterior derogat priori*“ a „*lex specialis derogat generali*“. Příkladem takových předpisů může být zákon č. 13/1997 Sb., o pozemních komunikacích. Ten vylučuje vybírání poplatků z jiné komunikace než dálnice a rychlostní komunikace. K tomu se váže i rozhodnutí ústavního soudu Pl. ÚS 23/2000, který vyloučil možnost vybírání poplatků za průjezd mostu. Za účelem zajištění plné funkčnosti tohoto zákona proto bude nezbytné analyzovat tyto sektorové předpisy a navrhnout nezbytné změny.

Navrhovaný zákon se tedy nepokouší nepřímo novelizovat sektorové zákony. Předkladatel předpokládá, že jednotlivá ministerstva v jejichž gesci jsou oblasti, kde sektorové zákony omezují či dokonce brání realizaci koncesních smluv, budou iniciovat takové změny, aby se i v těchto oblastech koncesní smlouvy v souladu s navrhovaným zákonem mohly uplatnit.

Koncesní smlouvy tedy bude moci uzavírat zadavatel pokud mu to výslovně některý zákon nezakazuje nebo mu v tom zákonná úprava nepřímo nebrání, tj. stanoví-li formulaci „... ministerstvo X zajistí ...něco...“, anebo v případech soukromoprávního nakládání s majetkem (o zajišťování stravování zaměstnancům lze stěžít hovořit jako o působnosti zaměstnavatele - jde o obecnou povinnost z pracovněprávních vztahů).

Je však jasné, že nelze přenést výkon veřejné moci; stát tak například nemůže formou koncesní smlouvy přenést vydávání stavebních povolení (viz příslušné ústavní principy). To je plně v souladu s koncepcí koncesních smluv, i v zahraničí je přenos výkonu veřejné moci v rámci koncesních smluv naprosto výjimečný.

K odstavci 2: Ustanovení zakazuje řetězení koncesí. Byla-li jednou udělena koncese na koncesní projekt je koncesionář přímo a osobně odpovědný za jeho realizaci. Nesmí se jej zbavovat formou „sub-koncesí“ a to ani „sub-koncesí“ částečných. Jak již bylo výše uvedeno, bude hodnotícím kritériem v tomto případě především forma protiplnění vztahujícího se k předmětu koncesní smlouvy. Na činnosti související může zadavatel samo sebou použít dodavatele a subdodavatele – např. stavební společnosti na zhotovení stavby.

K § 19

Deklaruje právo koncesionáře vybírat úhrady za poskytované služby přímo od osob, které je budou užívat (uživatelé). Toto je podstatou koncesních smluv a je proto nezbytné postavit na jisto, že koncesionář toto oprávnění – pokud tak stanoví koncesní smlouva – má a tím předejít diskusím o zákonnosti takového postupu. To vše však musí být v souladu se sektorovými právními předpisy. Je rovněž zřejmé, že charakter takové úhrady musí být v souladu s ústavním pořádkem a nesmí mít charakter daně nebo poplatku, ale platby za využití, na níž není právní nárok, aniž by došlo k „využití“ (tj. jde o soukromoprávní úhradu za poskytnutou službu). Vzhledem k tomu, že nelze ukládat povinnosti jinak než na základě zákona nebo v jeho mezích, je stanoveno, že vybírat poplatky koncesionářem (ať už přímo či nepřímo) lze pouze v případě, mohl-li by tak učinit sám zadavatel. Jestliže by tak učinit mohl, převede toto své právo na koncesionáře (zcela nebo částečně, popř. s výhradou maximálního limitu zisku - zbytek se převede k veřejným účelům), neboť jde o pojmový znak koncesní smlouvy.

K § 20

K odstavci 1: Zadavatelé připravují své rozpočty na období pouze jednoho roku. Koncesní smlouvy však mohou založit závazky pro veřejné rozpočty i na řadu let dopředu. Toto ustanovení tak dává jasný signál, že takové závazky mohou přebírat. Ovšem pouze za podmínek daných tímto zákonem a v souladu s rozpočtovými pravidly.

K odstavci 2: Toto ustanovení upravuje odpovědnost za škodu způsobenou koncesionářem, pokud tato škoda vznikla v přímé souvislosti s plněním vyplývajícím z koncesní smlouvy

K § 21

Čtvrtá část zákona začínající § 21 upravuje tzv. významné koncesní smlouvy. Základní podstatou je to, že od určité výše předpokládané hodnoty plnění koncesní smlouvy stanoví zákon další požadavky (především na zadavatele), které je nezbytné splnit v procesu směřujícím k uzavření koncesní smlouvy.

Důvodem je (i) důležitost těchto smluv vyžaduje podle názoru předkladatele vyšší míru konsensu a kvalifikované rozhodnutí na základě kvalitních podkladů a (ii) dopad těchto smluv na veřejné rozpočty a to i budoucí.

Z těchto důvodů se zavádí instituty schvalování koncesního projektu, schvalování koncesní smlouvy a povinná příprava studie proveditelnosti.

Odstavec 2 stanoví výši limitů, které budou určující pro určení, zda se jedná o významný koncesní projekt. Výše limitů se liší v závislosti na typu zadavatele – limity jsou odstupňované pro obce podle velikosti, kraje a stát. Limity jsou určeny podle předpokládané hodnoty plnění z koncesní smlouvy.

K § 22

Koncesní smlouvy nejsou jediným možným způsobem realizace daného záměru. Zadavatel proto musí zodpovědně zhodnotit, zda realizace daného projektu formou koncesní smlouvy je v daném případě řešení nejefektivnější (nejen z hlediska ceny, která je jistě rozhodujícím faktorem, ale např. i z hlediska kvality, kvantity, dostupnosti etc.). K tomu slouží studie proveditelnosti.

Podrobnosti obsahu studie proveditelnosti projektu stanoví vyhláška Ministerstva pro místní rozvoj a Ministerstva financí.

K § 23

Odstavec 1: U významných koncesních smluv je žádoucí, aby o tomto způsobu zajišťování služeb existoval co nejširší konsensus a aby zadavatel velmi pečlivě zhodnotil dlouhodobé ekonomické a sociální dopady. Současně je vhodná i včasná kontrola z hlediska orgánů zodpovědných za rozpočet zadavatele. Proto zákon zavádí schvalování koncesního projektu ještě před zahájením koncesního řízení (popřípadě před podáním výzvy k podání nabídek, pokud zadavatel postupuje v koncesním dialogu), aby nedocházelo ke zbytečnému plýtvání veřejných prostředků. Podkladem schválení koncesního projektu je studie proveditelnosti, v rámci interních vztahů orgánu připravujícího (nebo též smluvní strany) a schvalujícího koncesní projekt si lze samozřejmě vyžádat dokumenty další.

Odstavec 2: Stanoví kdo v případě kterého zadavatele daný koncesní projekt schvaluje.

Odstavec 3: Protože však jde pouze o vnitřní kroky veřejné správy, neměl by být soukromý sektor dotčen nedodržením těchto pravidel (resp. pochybením při tomto postupu), proto se výslovně stanoví, že jejich porušení se nedotýká platnosti koncesní smlouvy. Ostatně z obecných právních předpisů lze jednoznačně dovodit, že porušení postupu při uzavírání smlouvy nemá vliv na platnost smlouvy, pokud tato neodporuje hmotněprávním předpisům.

K § 24

Toto ustanovení obsahuje schvalování smlouvy v její konečné podobě. Je v celku nerozhodné, zda bude schvalován návrh smlouvy před jejím podpisem nebo již podepsané smlouvy s odkládací podmínkou; do okamžiku schválení bude smlouva neplatná. Odst. 1 určuje, kdo smlouvu schvaluje.

Odstavec 2 pak jasně stanoví neplatnost koncesní smlouvy, pokud nebude schválena. Viz též komentář k § 23 in fine.

Odstavec 3 stanoví, že pokud nedojde ke schválení koncesní smlouvy, zadavatel je povinen koncesní řízení zrušit.

Odstavec 4: i změna koncesní smlouvy na významné koncesní smlouvy, v důsledku které dojde k podstatnému nárůstu předpokládané hodnoty plnění z koncesní smlouvy, bude podléhat schválení. Schvaluje se však pouze změna a pokud nedojde k jejímu schválení bude neplatná pouze daná změna.

K § 25 - 30

Obsahuje některá ustanovení o dohledu nad dodržováním pravidel zákona, dále úpravu sankcí a nápravných opatření. Předkladatel vychází z toho, že správní řízení upravuje správní řád, proto jsou ze ZVZ vztaheny na řízení o uložení nápravného opatření pouze podmínky zahájení řízení, s výjimkou kauce, a dále některá specifika. Ze ZVZ tak nelze použít ustanovení týkající se náležitostí podání, odstraňování vad podání, předběžného opatření, pořádkové pokuty.

Tento zákon používá termín žadatel (viz nový správní řád), na rozdíl od navrhovatele v ZVZ, jde však obsahově o totožné subjekty.

K § 31

Regulace koncesních smluv uzavíraných územními samosprávnými celky má význam pro fiskální stabilitu veřejných financí, protože:

není dostatečně funkční samoregulace zadluženosti územních samosprávných celků - historická zkušenost ukazuje, že investoři a finanční instituce jsou připraveny financovat územní samosprávné celky i v případech, kdy je velké riziko jejich insolvence;

velký počet transakcí, byť nevelkého rozsahu, může mít zásadní vliv na výši veřejného dluhu či deficitu a plnění Maastrichtských kritérií.

Jakákoliv regulace však nemůže zasahovat do Ústavou zaručené nezávislosti územních samosprávných celků, a proto je oprávnění Ministerstva financí formulováno jen velmi úzce a omezuje se na otázky, které jsou nevyhnutelné a u nichž je zájem na ochraně oprávněných zájmů státu a ostatních územních samosprávných celků vyšší než zájem na ochraně nezávislosti konkrétního územního samosprávného celku.

Doba 60 dnů pro schválení byla zvolena s ohledem na náročnost procesu hodnocení fiskálních dopadů koncesních smluv, je však nutno počítat s novou úpravou doručování ve správním řádu. Ze zákona mohou nastat dvě situace – ministerstvo (<http://www.mmr.cz/>) rozhodne, že souhlas se neuděluje, pak je koncesní smlouva neplatná, resp. nenabude platnosti, jinak ministerstvo buď souhlas výslovně udělí nebo nastává fikce udělení souhlasu.

Smyslem vydání této vyhlášky by bylo podrobit schvalovacímu procesu pouze smlouvy, které jsou z fiskálního pohledu významné. Předpokládá se, že řešení této otázky a nastavení daných podmínek bude navrženo až v návaznosti na praktické zkušenosti s uzavíráním koncesních smluv.

Na rozhodování se vztahuje správní řád bez dalšího (§ 1 správního řádu), není proto nutno jako případné superfluum zdůrazňovat.

K § 32

Informace o koncesních řízeních budou uveřejňovány v Informačním systému pro Českou republiku a v Úředním věstníku Evropské unie pro celou EU.

K § 33

Ke zvýšení transparentnosti a informovanosti bude zřízen rejstřík, který bude součástí Informačního systému, jak jej zná dosavadní ZVZ. Zadavatel má povinnost poslat údaje vyžadované pro uveřejnění do

rejstříku. Údaje, které se do rejstříku zapisují, jsou v odstavci 2. Lhůtu pro zapsání údajů a jejich změn do rejstříku stanoví odstavec 3. Údaje zapisované do rejstříku budou rovněž využity pro statistické účely.

Poslední odstavec pak obdobně jako ZVZ ukládá zadavateli povinnost uchovávat dokumentaci koncesních řízení, především z důvodů případných přezkumů postupu zadavatele.

K § 34

Stanoví vládě, Ministerstvu pro místní rozvoj a Ministerstvu financí povinnost, resp. možnost, vydat prováděcí právní předpisy.

K § 35

Účinnost zákona se předpokládá od 1. ledna 2006, kdy nabude účinnosti také ZVZ.

139/2006 Sb.

ZÁKON

ze dne 14. března 2006

o koncesních smlouvách a koncesním řízení (koncesní zákon)

Změna: 30/2008 Sb.

Parlament se usnesl na tomto zákoně České republiky:

ČÁST PRVNÍ

OBECNÁ USTANOVENÍ

Předmět úpravy a základní pojmy

§ 1

Předmět úpravy

(1) Tento zákon upravuje podmínky a postup veřejného zadavatele při uzavírání koncesních smluv v rámci spolupráce mezi veřejnými zadavateli a jinými subjekty, pokud tyto podmínky a postup neupravuje zvláštní právní předpis 1). Tento zákon dále zpracovává příslušné předpisy Evropských společenství 2).

(2) Ustanovení § 16 odst. 3 až 5, § 18, 19, § 21 až 23 a § 30 tohoto zákona platí i pro smlouvy, na jejichž základě se realizují nadlimitní veřejné zakázky podle zákona o veřejných zakázkách 3), jestliže

a) smlouva je uzavřena na dobu určitou a to nejméně na dobu 5 let a

b) dodavatel nese některá ekonomická rizika spojená s realizací této veřejné zakázky, která obvykle nese zadavatel.

(3) U smluv podle odstavce 2 se pro účely tohoto zákona koncesním řízením rozumí zadávací řízení, koncesní smlouvou smlouva, na jejímž základě je realizovaná veřejná zakázka, koncesionářem vybraný uchazeč, koncesním dialogem soutěžní dialog a předpokládaným příjmem koncesionáře předpokládaná hodnota veřejné zakázky podle zákona o veřejných zakázkách 3).

§ 2

Veřejný zadavatel

(1) Veřejným zadavatelem (dále jen "zadavatel") se pro účely tohoto zákona rozumí

a) Česká republika 4),

b) státní příspěvková organizace,

c) územní samosprávný celek nebo příspěvková organizace, u níž funkci zřizovatele vykonává územní samosprávný celek 5),

d) jiná právnická osoba, pokud

1. byla založena či zřízena za účelem uspokojování potřeb veřejného zájmu, které nemají průmyslovou nebo obchodní povahu, a

2. je financována převážně státem nebo jiným zadavatelem nebo je státem nebo jiným zadavatelem ovládána nebo stát nebo jiný zadavatel jmenuje nebo volí více než polovinu členů v jejím statutárním, správním, dozorčím nebo kontrolním orgánu.

(2) Za zadavatele se též považuje jakékoli spojení zadavatelů nebo zadavatele a jiných osob za účelem společného postupu směřujícího k výběru koncesionáře, je-li alespoň jeden z účastníků spojení zadavatel uvedený v odstavci 1. v takovém případě uzavřou tyto osoby před zahájením koncesního řízení písemnou smlouvu, ve které si upraví vzájemná práva a povinnosti související s koncesním řízením a stanoví způsob jednání vůči třetím osobám.

§ 3

Obecné výjimky z působnosti zákona

Tento zákon se nevztahuje na smlouvy uzavírané zadavateli, jestliže

a) jejich předmětem jsou utajované informace 6) nebo uveřejnění koncesní dokumentace by mohlo ohrozit ochranu utajovaných informací,

b) jde o koncesní smlouvy, které jsou podle zvláštních právních předpisů spojeny se zvláštními bezpečnostními opatřeními 7), nebo jejichž uzavření souvisí s ochranou základních bezpečnostních zájmů státu 8),

c) jejich uzavírání se řídí zvláštními procesními pravidly a jsou uzavírány v návaznosti na mezinárodní smlouvu, která se vztahuje k pobytu ozbrojených sil jiných států na území České republiky nebo k vyslání ozbrojených sil České republiky na území jiných států, kterou je Česká republika vázána a která byla vyhlášena ve Sbírce zákonů nebo ve Sbírce mezinárodních smluv,

d) na jejich uzavírání se vztahují pravidla daná zvláštními postupy mezinárodních organizací,

e) jsou uzavírány zadavatelem v návaznosti na mezinárodní smlouvu uzavřenou mezi Českou republikou a jiným než členským státem Evropské unie a zahrnují služby nebo stavební práce určené pro společnou realizaci nebo využití smluvními stranami; Česká republika uzavření takové smlouvy sdělí Komisi Evropských společenství,

f) jejich předmětem jsou služby poskytované Českou národní bankou při výkonu její působnosti podle zvláštních právních předpisů 9),

g) jejich předmětem je zhotovení veřejných telekomunikačních sítí, nebo

h) jejich předmětem je závazek veřejné služby podle zvláštních předpisů 10).

ČÁST DRUHÁ

KONCESNÍ ŘÍZENÍ

HLAVA I

OBECNÁ USTANOVENÍ

§ 4

Před zahájením koncesního řízení zadavatel zjistí předpokládanou hodnotu předmětu koncesní smlouvy a předpokládaný celkový příjem koncesionáře, který vyplývá z realizace koncesní smlouvy (dále jen "předpokládaný příjem koncesionáře"); způsob výpočtu předpokládané hodnoty předmětu koncesní smlouvy a předpokládaného příjmu koncesionáře stanoví prováděcí právní předpis.

§ 5

(1) Zadavatel vybere koncesionáře pro uzavření koncesní smlouvy v koncesním řízení.

(2) Zadavatel nemusí postupovat podle této části zákona, činí-li předpokládaný příjem koncesionáře méně než 20 000 000 Kč bez daně z přidané hodnoty.

HLAVA II

KONCESNÍ ŘÍZENÍ

Zahájení koncesního řízení

§ 6

(1) Koncesní řízení se zahajuje uveřejněním oznámení o zahájení koncesního řízení.

(2) Zadavatel může koncesní řízení zrušit pokud si to vyhradí v oznámení podle odstavce 1. Mimo to platí pro zrušení koncesního řízení rovněž příslušná ustanovení zákona o veřejných zakázkách o zrušení zadávacího řízení, včetně důvodů tohoto zrušení.

(3) Pro elektronickou komunikaci v koncesním řízení platí příslušná ustanovení zákona o veřejných zakázkách o elektronických prostředcích a elektronických nástrojích obdobně.

§ 7

(1) Oznámení o zahájení koncesního řízení je výzvou neomezenému počtu dodavatelů k podání žádostí o účast v koncesním řízení a k prokázání splnění požadované kvalifikace; oznámení se uveřejní podle § 31. v případě postupu podle odstavce 5 písm. a) zadavatel uvede v oznámení dílčí kritéria pro hodnocení nabídek, včetně jejich váhy; v případě postupu podle odstavce 5 písm. b) zadavatel uvede předběžná dílčí kritéria, včetně jejich váhy.

(2) Lhůta pro doručení žádosti o účast v koncesním řízení nesmí být kratší než 52 dnů ode dne uveřejnění oznámení o zahájení koncesního řízení.

(3) Pro posuzování kvalifikace dodavatelů a pro jejich vylučování platí ustanovení zákona o veřejných zakázkách o kvalifikaci, jejíž prokázání požaduje po dodavateli veřejný zadavatel, a o jejich vylučování obdobně.

(4) Zadavatel může omezit počet dodavatelů, kteří prokázali splnění kvalifikace, pokud to uvedl v oznámení o zahájení koncesního řízení, včetně uvedení kritérií pro jejich omezení; k podání nabídky nebo k účasti v koncesním dialogu vyzve v tomto případě nejméně 3 dodavatele.

(5) Po posouzení kvalifikace dodavatelů a případném omezení jejich počtu zadavatel

a) vyzve dodavatele, kteří prokázali splnění kvalifikace, k podání nabídek (§ 8) s tím, že o těchto nabídkách může dále jednat (§ 9), nebo

b) vyzve dodavatele, kteří prokázali splnění kvalifikace, k účasti v koncesním dialogu (§ 10), jehož účelem je nalezení jednoho nebo více vhodných řešení koncesního projektu; po nalezení jednoho či více vhodných řešení postupuje zadavatel podle písmene a).

(6) Postupuje-li zadavatel podle odstavce 5 písm. b), uvede tuto skutečnost v oznámení o zahájení koncesního řízení.

§ 8

Výzva k podání nabídek

(1) Písemná výzva k podání nabídek podle § 7 odst. 5 písm. a) v případě, že zadavatel s dodavateli o podaných nabídkách nejedná, obsahuje alespoň

a) koncesní dokumentaci nebo podmínky jejího poskytnutí; pro obsah koncesní dokumentace platí ustanovení zákona o veřejných zakázkách o zadávací dokumentaci obdobně,

b) lhůtu pro podání nabídek, která nesmí být kratší než 40 dnů ode dne odeslání výzvy k podání nabídek; pokud zadavatel neodešle dodavateli veškeré podklady potřebné pro zpracování nabídky spolu s výzvou k podání nabídek nebo mohou-li být nabídky předloženy pouze po prohlídce místa plnění, zadavatel přiměřeně prodlouží lhůtu pro podání nabídek,

c) místo podání nabídky a

d) informaci o tom, v jakém jazyce má být nabídka podána.

(2) Pokud se zadavatel rozhodne o nabídkách podaných podle § 7 odst. 5 písm. a) jednat, písemná výzva podle odstavce 1 dále obsahuje

a) způsob jednání o nabídkách, zejména zda bude jednání probíhat se všemi dodavateli současně anebo odděleně,

b) způsob výběru dodavatelů pro další jednání, pokud se zadavatel rozhodne postupně omezovat jejich počet; § 7 odst. 4 věta za středníkem platí obdobně.

(3) Pro zadávací lhůtu, technické podmínky, klasifikaci předmětu koncesní smlouvy, poskytování koncesní dokumentace dodavatelům, dodatečné informace k zadávacím podmínkám a prohlídku místa plnění platí příslušná ustanovení zákona o veřejných zakázkách obdobně.

(4) Pro podání nabídek a jejich obsah platí příslušná ustanovení zákona o veřejných zakázkách obdobně.

§ 9

Jednání o nabídkách

(1) Pokud se zadavatel rozhodne o nabídkách dále jednat, vyzve písemně všechny dodavatele, kteří nebyli vyloučeni z účasti v koncesním řízení, k jednání o nabídkách.

(2) Pokud budou probíhat další jednání, použijí se pro průběh těchto jednání ustanovení zákona o veřejných zakázkách o jednání o nabídkách v jednotlivých fázích jednacího řízení s uveřejněním obdobně; pro úpravu návrhu koncesní smlouvy platí příslušná ustanovení zákona o veřejných zakázkách obdobně.

§ 10

Výzva k účasti v koncesním dialogu

(1) Písemná výzva k účasti v koncesním dialogu podle § 7 odst. 5 písm. b) obsahuje alespoň

a) popis předmětu jednání, který obsahuje zejména specifikaci potřeb a požadavků zadavatele na předmět koncesní smlouvy,

b) informaci o místě a době jednání,

c) informaci o jazyce jednání.

(2) Pro postup zadavatele při hledání vhodného řešení v koncesním dialogu platí ustanovení zákona o veřejných zakázkách o průběhu soutěžního dialogu obdobně.

(3) o ukončení jednání v koncesním dialogu vyrozumí zadavatel písemně všechny dodavatele, kteří byli vyzváni k účasti v koncesním dialogu, a zároveň je vyzve k podání nabídek; ve výzvě podle § 8 uvede rovněž dílčí kritéria pro hodnocení nabídek, včetně jejich váhy.

§ 11

Posouzení a hodnocení nabídek

(1) Pro otevírání obálek s nabídkami a hodnotící komisi platí příslušná ustanovení zákona o veřejných zakázkách obdobně.

(2) Pro posouzení a hodnocení nabídek platí příslušná ustanovení zákona o veřejných zakázkách obdobně s tím, že hodnotícím kritériem pro výběr

koncesionáře je pouze ekonomická výhodnost nabídky.

HLAVA III

VÝBĚR KONCESIONÁŘE

§ 12

(1) Na základě výsledků koncesního řízení vybere zadavatel pro uzavření koncesní smlouvy dodavatele, jehož nabídka byla vyhodnocena jako ekonomicky nejvýhodnější.

(2) Zadavatel odešle oznámení o výběru koncesionáře nejpozději do 5 dnů ode dne výběru koncesionáře všem dodavatelům, kteří nebyli vyloučeni z účasti v koncesním řízení.

(3) Oznámení o výběru koncesionáře obsahuje

a) identifikační údaje dodavatelů, kteří nebyli vyloučeni z účasti v koncesním řízení,

b) výsledek hodnocení nabídek, včetně jejich pořadí, údajů, které byly předmětem hodnocení, a údaje o tom, jak byly nabídky hodnoceny v rámci jednotlivých hodnotících kritérií,

c) odůvodnění výběru koncesionáře, pokud zadavatel vybral koncesionáře v rozporu s doporučením hodnotící komise.

(4) Pro podání námitek proti rozhodnutí zadavatele o výběru koncesionáře a proti rozhodnutí o vyloučení z účasti v koncesním řízení se použijí příslušná ustanovení zákona o veřejných zakázkách obdobně.

(5) Pro uzavření koncesní smlouvy platí ustanovení zákona o veřejných zakázkách o uzavření smlouvy obdobně.

§ 13

Uzavření koncesní smlouvy ve zvláštním případě

Zadavatel může uzavřít koncesní smlouvu místo s vybraným dodavatelem s právnickou osobou, která se koncesního řízení neúčastnila, jestliže

a) v nabídce vybraného dodavatele byla taková možnost uvedena, včetně právní formy, minimálního navrhovaného základního kapitálu, navrhované

vlastnické struktury a návrhu obsazení orgánů takové osoby,

b) ji zadavatel nebo vybraný dodavatel v době uzavření koncesní smlouvy přímo nebo nepřímo ovládá 11),

c) jejím předmětem činnosti je realizace předmětu koncesní smlouvy, a

d) splňuje základní kvalifikační předpoklady.

HLAVA IV

SUBDODÁVKY

§ 14

(1) v případě koncesní smlouvy s předpokládanou hodnotou jejího předmětu vyšší než finanční limit stanovený prováděcím právním předpisem, jejímž hlavním předmětem jsou stavební práce (dále jen „nadlimitní koncesní smlouva na stavební práce“), může zadavatel požadovat, aby

a) koncesionář zadal subdodávky na nejméně 30 % z předpokládané hodnoty stavebních prací třetím osobám; minimální výše podílu se uvede v koncesní smlouvě, nebo

b) dodavatel uvedl v nabídce předpokládaný procentní podíl z předpokládané hodnoty stavebních prací, který má v úmyslu zadat třetím osobám jako subdodávky.

(2) Požadavky podle odstavce 1 uvede zadavatel v oznámení o zahájení koncesního řízení.

§ 15

(1) Koncesionář, který

a) není zadavatelem podle zákona o veřejných zakázkách, jde-li o nadlimitní koncesní smlouvu na stavební práce, a

b) má v úmyslu zadat třetí osobě část plnění stavebních prací v rozsahu dosahujícím nejméně finančního limitu stanoveného prováděcím právním předpisem, a nebyly-li by jinak splněny podmínky pro použití jednacního řízení bez uveřejnění podle zákona o veřejných zakázkách 3), tento svůj záměr uveřejní s tím, že lhůta pro podání nabídek činí nejméně 40 dnů ode dne výzvy k podání nabídek. Pro uveřejnění oznámení použije koncesionář formulář podle přímo

použitelného předpisu Evropských společenství.

(2) Za třetí osobu se pro účely odstavce 1 nepovažují osoby, které koncesionáře ovládají, a osoby jím ovládané 11); úplný seznam těchto osob je součástí žádosti o účast v koncesním řízení. Dodavatel, a po uzavření koncesní smlouvy koncesionář, tento seznam aktualizují bez zbytečného odkladu poté, co dojde ke změnám v jejich vztazích.

ČÁST TŘETÍ

KONCESNÍ SMLOUVA

§ 16

(1) Koncesní smlouvou se koncesionář zavazuje poskytovat služby nebo i provést dílo a zadavatel se zavazuje umožnit koncesionáři brát užitky vyplývající z poskytování služeb nebo z využívání provedeného díla, popřípadě spolu s poskytnutím části plnění v penězích.

(2) Podstatnou část rizik spojených s bráním užitků vyplývajících z poskytování služeb nebo z využívání provedeného díla nese koncesionář; rozdělení ostatních rizik mezi zadavatele a koncesionáře stanoví koncesní smlouva.

(3) Koncesní smlouva obsahuje

a) důvody, na jejichž základě může dojít k předčasnému ukončení smlouvy, a

b) vymezení právních vztahů smluvních stran k majetku, který je určen k realizaci koncesní smlouvy včetně pravidel jejich vypořádání, pokud dojde k ukončení smlouvy podle písmene a).

(4) Koncesní smlouvu lze uzavřít pouze na dobu určitou.

(5) Koncesní smlouva musí být písemná a projevy vůle smluvních stran musí být na téže listině.

(6) Koncesní smlouva se dále řídí příslušnými ustanoveními obchodního zákoníku.

§ 17

(1) Koncesní smlouvu může zadavatel uzavírat, pokud to nevylučuje zvláštní právní předpis.

(2) Koncesionář nesmí na předmět koncesní smlouvy ani na jeho část uzavírat další koncesní smlouvy.

§ 18

V koncesní smlouvě zadavatel může koncesionáři umožnit vybírat od uživatelů úhrady za poskytované služby pouze v případě, že by sám zadavatel měl právo takové úhrady od uživatelů vybírat.

§ 19

(1) Při uzavírání koncesních smluv se zadavatelé mohou zavázat k budoucímu plnění, které není kryto z rozpočtu zadavatele platného v okamžiku uzavření koncesní smlouvy.

(2) Vede-li koncesionář účetnictví podle zvláštního právního předpisu 12), sestavuje účetový rozvrh tak, aby účetní závěrka obsahovala i členění položek podle činností spojených s předmětem koncesní smlouvy a podle ostatních činností, kterými se zabývá. Koncesionář uvede v účetovém rozvrhu nákladové a výnosové účty související na straně jedné s činnostmi spojenými s předmětem koncesní smlouvy a na straně druhé s jinými činnostmi, kterými se zabývá. Obsahové vymezení těchto účtů stanoví koncesionář vnitřním předpisem.

(3) Za škodu způsobenou koncesionářem v přímé souvislosti s poskytováním služby uživatelům odpovídá uživatelům služby zadavatel.

ČÁST ČTVRTÁ

VÝZNAMNÉ KONCESNÍ SMLOUVY

§ 20

(1) Zadavatel postupuje i podle této části zákona, pokud předpokládaný příjem koncesionáře činí nejméně částky uvedené v odstavci 2.

(2) Podle této části zákona postupuje

a) Česká republika, státní příspěvková organizace nebo jiná právnická osoba podle § 2 odst. 1 písm. d), je-li Česká republika ve vztahu k této osobě v postavení podle § 2 odst. 1 písm. d) bodu 2, jestliže předpokládaný příjem koncesionáře činí nejméně 500 000 000 Kč,

b) kraj, hlavní město Praha, příspěvkové organizace, u nichž vykonávají funkci zřizovatele, nebo jiná právnická osoba

podle § 2 odst. 1 písm. d), je-li kraj nebo hlavní město Praha ve vztahu k této osobě v postavení podle § 2 odst. 1 písm. d) bodu 2, jestliže předpokládaný příjem koncesionáře činí nejméně 250 000 000 Kč,

c) obec nad 100 000 obyvatel, příspěvková organizace, u níž vykonává funkci zřizovatele, nebo jiná právnická osoba podle § 2 odst. 1 písm. d), je-li tato obec ve vztahu k této osobě v postavení podle § 2 odst. 1 písm. d) bodu 2, jestliže předpokládaný příjem koncesionáře činí nejméně 200 000 000 Kč,

d) obec nad 25 000 do 100 000 obyvatel, příspěvková organizace, u níž vykonává funkci zřizovatele, nebo jiná právnická osoba podle § 2 odst. 1 písm. d), je-li tato obec ve vztahu k této osobě v postavení podle § 2 odst. 1 písm. d) bodu 2, jestliže předpokládaný příjem koncesionáře činí nejméně 100 000 000 Kč,

e) obec do 25 000 obyvatel, příspěvková organizace, u níž vykonává funkci zřizovatele, nebo jiná právnická osoba podle § 2 odst. 1 písm. d), je-li tato obec ve vztahu k této osobě v postavení podle § 2 odst. 1 písm. d) bodu 2, jestliže předpokládaný příjem koncesionáře činí nejméně 50 000 000 Kč, a

f) jiný zadavatel, jestliže předpokládaný příjem koncesionáře činí nejméně 100 000 000 Kč.

§ 21

Koncesní projekt

(1) Před zahájením koncesního řízení, nebo v případě postupu podle § 7 odst. 5 písm. b) před podáním výzvy k podání nabídek zadavatel zajistí vypracování koncesního projektu.

(2) Koncesním projektem se rozumí základní vymezení činnosti, která má být předmětem koncesní smlouvy, základní vymezení ekonomických podmínek a právních vztahů vyplývajících z realizace koncesní smlouvy a ekonomické posouzení výhodnosti jejího zajištění formou koncesní smlouvy; podrobnosti obsahu koncesního projektu stanoví prováděcí právní předpis.

§ 22

Schválení koncesního projektu

(1) Nejpozději před zahájením koncesního řízení, nebo v případě postupu podle § 7 odst. 5 písm. b) před podáním výzvy k podání nabídek musí být schválen koncesní projekt.

(2) Schválený koncesní projekt je podkladem pro vypracování koncesní dokumentace.

(3) o schválení koncesního projektu rozhoduje

a) vláda v případě koncesního projektu České republiky, státní příspěvkové organizace nebo jiné právnické osoby podle § 2 odst. 1 písm. d), je-li Česká republika ve vztahu k této osobě v postavení zadavatele podle § 2 odst. 1 písm. d) bodu 2,

b) zastupitelstvo kraje v případě koncesního projektu kraje, příspěvkové organizace, u níž plní kraj funkci zřizovatele, nebo jiné právnické osoby podle § 2 odst. 1 písm. d), je-li tento kraj ve vztahu k této osobě v postavení zadavatele podle § 2 odst. 1 písm. d) bodu 2,

c) zastupitelstvo obce v případě koncesního projektu obce, příspěvkové organizace, u níž plní obec funkci zřizovatele, nebo jiné právnické osoby podle § 2 odst. 1 písm. d), je-li tato obec ve vztahu k této osobě v postavení zadavatele podle § 2 odst. 1 písm. d) bodu 2,

d) orgán rozhodující o otázkách hospodaření podle zvláštního právního předpisu 13) v případě koncesního projektu jiného zadavatele.

(4) Nedodržení postupu podle odstavce 1 nebo 2 zadavatelem nemá vliv na platnost smlouvy.

§ 23

Schválení koncesní smlouvy

(1) Koncesní smlouvu, kterou uzavírá

a) Česká republika, státní příspěvková organizace nebo jiná právnická osoba podle § 2 odst. 1 písm. d), je-li Česká republika ve vztahu k této osobě v postavení zadavatele podle § 2 odst. 1 písm. d) bodu 2, schvaluje vláda,

b) kraj, příspěvková organizace, u níž plní funkci zřizovatele, nebo jiná právnická osoba podle § 2 odst. 1 písm. d), je-li tento kraj ve vztahu k této osobě v postavení zadavatele podle § 2 odst. 1 písm. d) bodu 2, schvaluje zastupitelstvo kraje,

c) obec, příspěvková organizace, u níž plní funkci zřizovatele, nebo jiná

právnícká osoba podle § 2 odst. 1 písm. d), je-li tato obec ve vztahu k této osobě v postavení zadavatele podle § 2 odst. 1 písm. d) bodu 2, schvaluje zastupitelstvo obce,

d) jiný zadavatel, schvaluje orgán rozhodující o otázkách jeho hospodaření podle zvláštního právního předpisu 13).

(2) Právní účinky koncesní smlouvy nastávají jejím schválením podle odstavce 1.

(3) Nebyla-li koncesní smlouva schválena, zruší zadavatel koncesní řízení.

(4) v případě změny koncesní smlouvy, která vede ke zvýšení předpokládaného příjmu koncesionáře o více než 20 %, nebo v jejímž důsledku dosáhne nebo přesáhne předpokládaný příjem koncesionáře částky uvedené v § 20 odst. 2, se postupuje podle odstavců 1 a 2.

ČÁST PÁTÁ

DOHLED NAD DODRŽOVÁNÍM ZÁKONA

§ 24

Dohled Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže

(1) Dohled nad dodržováním tohoto zákona vykonává Úřad pro ochranu hospodářské soutěže (dále jen "úřad").

(2) Úřad

a) rozhoduje o tom, zda zadavatel postupoval v souladu s tímto zákonem,

b) ukládá nápravná opatření,

c) ukládá pokuty za správní delikty.

(3) Pro stanovení nákladů řízení platí příslušná ustanovení zákona o veřejných zakázkách.

Nápravné opatření

§ 25

(1) Nedodrží-li zadavatel postup stanovený tímto zákonem a tento postup podstatně ovlivnil nebo mohl ovlivnit hodnocení nabídek, a dosud nedošlo k uzavření koncesní smlouvy, může úřad zrušit úkon zadavatele.

(2) Ustanovení zvláštních právních předpisů tím nejsou dotčena 14).

§ 26

(1) Úřad v nápravném opatření uvede, zda se lhůta, po kterou jsou dodavatelé svými nabídkami vázáni, staví a dobu, na kterou se staví.

(2) Řízení o uložení nápravného opatření se zahajuje na žádost stěžovatele nebo z moci úřední; na podmínky zahájení řízení, včetně zaplacení kauce, platí příslušná ustanovení zákona o veřejných zakázkách obdobně, v ostatním se použije správní řád.

(3) Účastníkem řízení o uložení nápravného opatření je pouze zadavatel, pokud bylo řízení zahájeno na žádost, též žadatel. Je-li předmětem řízení přezkoumání výběru koncesionáře, je účastníkem řízení též tento koncesionář.

(4) Odvolání proti rozhodnutí o uložení nápravného opatření nemá odkladný účinek.

§ 27

Správní delikty

(1) Zadavatel se dopustí správního deliktu tím, že

a) nedodrží postup stanovený tímto zákonem pro schválení koncesního projektu podle § 22,

b) nedodrží postup stanovený tímto zákonem pro výběr koncesionáře s tím, že tento postup podstatně ovlivnil nebo mohl ovlivnit výběr koncesionáře podle § 12,

c) nedodrží postup stanovený tímto zákonem pro schválení významné koncesní smlouvy podle § 23 odst. 1 nebo 4,

d) zruší koncesní řízení, aniž byly splněny podmínky podle § 6 odst. 2,

e) nepořídí nebo neuchová dokumentaci koncesního řízení podle § 33, nebo

f) nesplní povinnosti podle § 31 odst. 1 nebo 2.

(2) Za správní delikt podle odstavce 1 písm. a), b) nebo c) lze uložit pokutu do 5 % z předpokládaného příjmu koncesionáře a za správní delikt podle odstavce 1 písm. d) až f) do 10 000 000 Kč.

(3) Správní delikty projednává v prvním stupni úřad.

(4) Pokuty vybírá a vymáhá úřad. Příjem z pokut je příjmem státního rozpočtu.

§ 28

(1) Zadavatel za správní delikt neodpovídá, jestliže prokáže, že vynaložil veškeré úsilí, které bylo možno požadovat, aby porušení právní povinnosti zabránil.

(2) Při určení výměry pokuty se přihlédne k závažnosti správního deliktu, zejména ke způsobu jeho spáchání a jeho následkům a k okolnostem, za nichž byl spáchán.

(3) Odpovědnost zadavatele za správní delikt zaniká, jestliže úřad o něm nezačal řízení do 5 let ode dne, kdy se o něm dozvěděl, nejpozději však do 10 let ode dne, kdy byl spáchán.

§ 29

Společné ustanovení k dohledu

Úřad uveřejňuje pravomocná rozhodnutí způsobem umožňujícím dálkový přístup.

ČÁST ŠESTÁ

SPOLEČNÁ a ZÁVĚREČNÁ USTANOVENÍ

HLAVA I

SPOLEČNÁ USTANOVENÍ

§ 30

Rozpočtový dozor Ministerstva financí

(1) k uzavření koncesní smlouvy územním samosprávným celkem, příspěvkovou organizací, u níž funkci zřizovatele vykonává územní samosprávný celek, nebo jinou právníckou osobou podle § 2 odst. 1 písm. d), je-li územní samosprávný celek ve vztahu k této osobě v postavení podle § 2 odst. 1 písm. d) bodu 2 (dále jen "žadatel"), a k její změně, je žadatel povinen vyžádat si předchozí stanovisko Ministerstva financí (dále jen "stanovisko"). Vyžádání stanoviska k uzavření nebo změně koncesní smlouvy a jeho projednání při schvalování koncesní smlouvy nebo její změny je podmínkou platnosti koncesní smlouvy. o stanovisko ke změně koncesní smlouvy není nutné žádat, pokud se navrhované změny koncesní smlouvy netýkají vybraných náležitostí uzavřené koncesní smlouvy podle odstavce 2.

(2) Žádost o stanovisko k uzavření koncesní smlouvy nebo její změně podle odstavce 1 obsahuje kromě obecných náležitostí 15) vybrané náležitosti koncesní smlouvy nebo jejich změny, ekonomický rozbor dopadů koncesní smlouvy nebo její změny na ekonomickou situaci žadatele, včetně údajů o stavu zadluženosti žadatele, které jsou nezbytné pro posouzení jeho schopnosti dostát závazkům z koncesní smlouvy; náležitosti obsahu žádosti stanoví prováděcí právní předpis. Ministerstvo financí při posuzování žádosti nemůže hodnotit žádné jiné skutečnosti, než ty, které jsou podle odstavce 4 rozhodné pro posouzení žádosti.

(3) Územní samosprávný celek předkládá žádosti o stanovisko k uzavření nebo změně koncesní smlouvy i za ostatní žadatele uvedené v odstavci 1.

(4) Ministerstvo financí žádost o stanovisko posoudí z hlediska možných dopadů přijímaných závazků obsažených v koncesní smlouvě a jejich vlivu na ekonomickou situaci žadatele nebo na mezinárodní závazky České republiky.

(5) Pokud se Ministerstvo financí nevyjádří do 60 dnů od doručení, platí, že Ministerstvo financí nemá námitek k uzavření nebo změně koncesní smlouvy.

§ 31 Uveřejňování

(1) Oznámení o zahájení koncesního řízení, jde-li o nadlimitní koncesní smlouvy na stavební práce, a oznámení koncesionáře podle § 15 odst. 1 se uveřejní v informačním systému o veřejných zakázkách podle zákona o veřejných zakázkách a v Úředním věstníku Evropské unie prostřednictvím Úřadu pro úřední tisky Evropských společenství. Pro uveřejnění oznámení se použije formulář podle přímo použitelného předpisu Evropských společenství 16).

(2) Oznámení o zahájení koncesního řízení u ostatních koncesních smluv se uveřejní pouze v informačním systému podle odstavce 1. Pro uveřejnění oznámení se použije formulář, který obsahuje zejména identifikační údaje o zadavateli, stručný popis koncesního projektu, kritéria pro výběr koncesionáře; podrobnosti obsahu formuláře stanoví prováděcí právní předpis.

(3) Pro uveřejňování platí příslušná ustanovení zákona o veřejných zakázkách.

§ 32 Rejstřík koncesních smluv

(1) Ministerstvo pro místní rozvoj zajišťuje vedení rejstříku koncesních smluv. Rejstřík je veřejně přístupný a je součástí informačního systému o veřejných zakázkách podle zákona o veřejných zakázkách.

(2) Předmětem zápisu do rejstříku jsou

a) u zadavatele obchodní firma nebo název, sídlo, právní forma a identifikační číslo,

b) u koncesionáře, je-li právnickou osobou, obchodní firma nebo název, sídlo, právní forma a identifikační číslo,

c) u koncesionáře, je-li fyzickou osobou, jméno, příjmení, případně obchodní firma, datum narození, místo podnikání, případně místo trvalého pobytu, je-li odlišné od místa podnikání, a identifikační číslo,

d) základní vymezení předmětu koncesní smlouvy,

e) předpokládaná hodnota předmětu koncesní smlouvy a předpokládaný příjem koncesionáře,

f) oprávnění vybírat úhrady od uživatelů a jejich výše, případně způsob jejich určení, nebo jejich limity, pokud takové oprávnění vyplývá z koncesní smlouvy,

g) doba, na kterou se koncesní smlouva uzavírá,

h) datum uzavření koncesní smlouvy.

(3) Zadavatel předá Ministerstvu pro místní rozvoj údaje podle odstavce 2 do 30 dnů ode dne účinnosti koncesní smlouvy; v případě změn, které se týkají zapsaných údajů, postupuje obdobně.

(4) Pro účely odstavce 3 zadavatel použije formulář podle prováděcího právního předpisu.

(5) Ministerstvo pro místní rozvoj zapíše údaje podle odstavce 2 do 30 dnů ode dne jejich předání zadavatelem do rejstříku koncesních smluv a vymaže tyto údaje z rejstříku koncesních smluv ke dni ukončení platnosti koncesní smlouvy.

§ 33 Uchovávání dokumentace

Zadavatel uchovává dokumentaci koncesního řízení po dobu 5 let od ukončení účinnosti koncesní smlouvy nebo ode dne zrušení koncesního řízení. Dokumentaci koncesního řízení se rozumí souhrn všech dokumentů v listinné podobě nebo na nosičích dat, jejichž pořízení vyžaduje tento zákon v průběhu koncesního řízení, popřípadě po jeho ukončení, včetně úplného znění nabídek všech dodavatelů, koncesní smlouvy a všech jejich změn.

HLAVA II

ZÁVĚREČNÁ USTANOVENÍ

§ 34 Zmocňovací ustanovení

(1) Ministerstvo pro místní rozvoj vydá ve spolupráci s Ministerstvem financí vyhlášku k provedení § 4, 21, § 31 odst. 2 a § 32 odst. 4.

(2) Ministerstvo financí vydá vyhlášku k provedení § 30 odst. 2.

(3) Vláda vydá nařízení k provedení § 14 odst. 1 a § 15 odst. 1 písm. b).

ČÁST SEDMÁ

ÚČINNOST

§ 35

Tento zákon nabývá účinnosti prvním dnem třetího kalendářního měsíce po dni jeho vyhlášení.

Zaorálek v. r.

Klaus v. r.

Paroubek v. r.

Vybraná ustanovení novel

Čl. II zákona č. 30/2008 Sb.

Přechodné ustanovení

Koncesní řízení zahájená přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona se dokončí podle zákona č. 139/2006 Sb., o koncesních smlouvách a koncesním řízení (koncesní zákon), ve znění účinném do dne nabytí účinnosti tohoto zákona.

- 1) Například § 18a až 18f zákona č. 13/1997 Sb., o pozemních komunikacích, ve znění pozdějších předpisů.
- 2) Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2004/18/ES ze dne 31. března 2004 o koordinaci postupů při zadávání veřejných zakázek na stavební práce, dodávky a služby.
Směrnice Komise 2005/51/ES ze dne 7. září 2005, kterou se mění příloha XX směrnice Evropského parlamentu a Rady 2004/17/ES a příloha VIII směrnice Evropského parlamentu a Rady 2004/18/ES o veřejných zakázkách.
- 3) Zákon č. 137/2006 Sb., o veřejných zakázkách.
- 4) Zákon č. 219/2000 Sb., o majetku České republiky a jejím vystupování v právních vztazích, ve znění pozdějších předpisů.
- 5) Zákon č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, ve znění pozdějších předpisů.
- 6) Zákon č. 412/2005 Sb., o ochraně utajovaných informací a o bezpečnostní způsobilosti.
- 7) Například zákon č. 239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení a o změně některých zákonů (krizový zákon), ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 241/2000 Sb., o hospodářských opatřeních pro krizové stavy a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 153/1994 Sb., o zpravodajských službách České republiky, ve znění pozdějších předpisů.
- 8) Například ústavní zákon č. 110/1998 Sb., o bezpečnosti České republiky, ve znění ústavního zákona č. 300/2000 Sb., zákon č. 222/1999 Sb., o zajišťování obrany České republiky, ve znění pozdějších předpisů.
- 9) Zákon č. 6/1993 Sb., o České národní bance, ve znění pozdějších předpisů.
- 10) Například § 19 zákona č. 111/1994 Sb., o silniční dopravě, ve znění pozdějších předpisů.
- 11) § 66a obchodního zákoníku.
- 12) Zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů.
- 13) Například § 5 odst. 2 písm. b) zákona č. 6/1993 Sb., o České národní bance, ve znění pozdějších předpisů.
- 14) Například zákon č. 552/1991 Sb., o státní kontrole, ve znění pozdějších předpisů.
- 15) § 37 odst. 2 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád.
- 16) Nařízení Komise č. 1564/2005.